Eerste Jaer. Nr 52. Zaterdag, 23 December 1854.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nr 17, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel . . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uittedrukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, 23 DECEMBER.

M. de graef Max de Renesse, heeft in eene der laetste zittingen van de Kamer de aendacht geroepen op de noodzakelykheid van het patentregt te overzien en eenige andere geldmiddelen te zoeken in plaets van, zoo als de minister het voorstelt, eene vermeerdering op de grondbelastingen te heffen.

Wanneer men onderzoekt welk gedeelte der belastingen de onroerende eigendommen te dragen hebben, vindt men, zonder tegenzeg, dat indien de Schatkist nieuwe middelen noodig heeft, het geenszins van de grondbelastingen is dat zy dezelve moeten eischen; want, van de 90 *millioen* direkte belastingen, in den budget begrepen, vallen er 42 millioen ten laste van de onroerende goederen.

In 1851 zyn de onroerende goederen bezwaerd geweest met een nieuw regt van erfenis in regte linie, 2° met een regt te betalen door de overlevende echtgenoten, en 3° met 1 per 100 vermeerdering op de erfenissen tusschen broeders en zusters. Men mag dus verzekeren, dat de onroerende goederen, 't is te zeggen, 738,000 grondeigenaren van België, 42 millioen 's jaers, dat is omtrent de helft der algemeene belastingen, op te brengen hebben.

Er valt nog te bemerken dat het foncier nog aen de Provincie en aen de Gemeente meer dan 3 millioen betaelt in opcenten, en dat de stadsregten meestal geheven worden op de voortbrengselen van den landbouw.

Volgens eene middelbare schatting, is de totale rykdom van België verbeeld door een jaerlyksch inkomen van 1,300,000,000 franks.

De *Journal des économistes* schat dit inkomen op twee duizend millioenen (2,000,000,000.)

Volgens het grondlastboek, of kadaster, was de zuivere opbrengst der onroerende goederen, op 31 december 1852, maer geschat op 161 millioen franks. In de veronderstelling dat deze oprekening te gematigd zy, en dat gemeld inkomen wel op 300 millioen mag geschat worden, nog zoude er uit volgen, dat de onroerende goederen met eene jaerlyksche som van 42,000,000 aen den Staet te betalen, te hoog gelast zyn, dewyl de andere bronnen van den nationalen rykdom die een inkomen verbeelden van 1,800,000,000 franks, niet veel meer dan de helft der openbare contributien op te brengen hebben.

Hieruit volgt dat de onroerende goederen meer gespaerd zouden moeten worden, en dat, indien de Staet nieuwe belastingen moet heffen, het andere bronnen zoude moeten opzoeken. Onder dit oogpunt, meenen wy met M. de Renesse en andere Representanten, uit welker redevoeringen wy deze bemerkingen opmaken, dat het gouvernement zyne aendacht zoude moeten vestigen op het patentregt. Er zyn klassen van patentgeregtigden, die niet genoeg betalen, in evenredigheid met hunne profyten, terwyl er anderen zyn die te veel betalen, en anderen nog, zooals de advokaten, die nietmetal moeten betalen. Waerom deze uitneming voor de advokaten die, wel is waer, een noodig kwaed zyn, maer hierom zelve dubbel zouden belast worden?

Ontginning der Heide-Gronden.

Sedert ettelyke jaren zyn met honderde hektaren heidegrond in vruchtbare landeryen, weelderige gras- of hooibeemden en in schoone bosschen veranderd. Het is schoon om zien, dat daer, waer voorheen de natuer of aerd van grond zich scheen aen schup en ploeg weigerachtig te maken, nu allerschoonste vruchten gewonnen worden. Men zou zich waerlyk in eene andere landstreek gelooven te bevinden als men die duizende ontgonnene hektaren heide doorkruist waer het voorheen zoo dor uitzag en nu dezelve als in een lusthof veranderd ziet; men kan zich geen denkbeeld vormen van den vooruitgang onzer Kempen, en voor aleer nog twintig jaren voorby zyn, zal men de Kempen met de vruchtbaerste landstreek van ons Koningryk kunnen vergelyken.

Er is veel gedaen, ja, zeer veel gedaen; maer, er blyft nog veel te doen, en hiervoor zou een middel moeten uitgevonden worden om duizende menschen te bezigen. Er bevinden zich zoo veel moedige persoonen, bezield met de beste inzigten, die zekerlyk zouden verlangen hunnen yver tot den vooruitgang te willen besteden; dat dan de gemeenten aen zulkdanige persoonen van den onbewerkten heigrond aenbieden om aldaer huis en stal te bouwen, dat ze dien grond voor ettelyke jaren voor niet afstaen, en wanneer deze grond bewerkt is, na verloop van zes jaren, dat men alsdan deze persoonen eene kleine opbrengst doe geven; ziedaer een middel om vele kleine akkerlieden aen te moedigen om de Kempen te komen bewoonen en de dorre heide vruchtbaer te maken.

Wy hebben eene gemeente die alzoo te werk gaet (Diepenbeek); dat men zich derwaerts eens begeve, en men zal zich kunnen overtuigen dat wy den regten weg aentoonen.

Wy zyn ook niet van gevoelen dat de gemeenten die heidegronden verkoopen groot profyt kunnen trekken met de stukken die te koop worden aengeboden al te groot te nemen; men behoorde billyke en kleine gedeeltens op te roepen, en daerenboven nooit zich voorbehouden die groote hoeveelheid hektaren in massa nog eens op te roepen; want het is zeker dat niet een liefhebber voor een klein stuk wil hoogen uit hoofde dat hy toch verzekerd is, dat de groote heer de massa zal koopen, en deze zal zich ook wel wachten eenig hoogsel op de gedeeltens te zetten, wyl hy zich zelfs schade zoude veroorzaken. En wat er dan nog meer van is, en zoo geschiedt het maer al te dikwyls, dan spannen twee, drie groote bazen byeen, zy koopen den boel, en daerna verdeelen zy denzelven of zy doen de bewerkstelling te samen. Alzoo wordt de gemeente al die hektaren voor eene kleine som afgetroggelt, daer integendeel, indien men kleine gedeeltens verkocht, het dikwyls genoeg zoude gebeuren dat men voor de helft zoo veel zoude bekomen als voor wat men in massa oproept.

Wy roepen hierop de aendacht der gemeente-besturen te binnen.

De landelyke briefdragers beklagen zich met reden over het veelvuldig werk, dat men hun oplegt, en over de geringheid van hun traktement. Zy zyn zekerlyk de ongelukkigsten van alle belgische fonctionnarissen.

Voor 45 fr. per maend moeten zy vyf of zes mylen ieder dag afleggen; en dit in ieder saisoen en dikwyls des nachts door slykachtige en byna niet begaenbare wegen. Die vermoeyenissen verslyten hen spoedig, en dwingen hen om, na eenige jaren, van hunnen stiel af te zien. Onmagtig vóór den ouderdom geworden, hebben zy de minste hulpmiddels niet om zich te genezen van de ziektens, die zy in den openbaren dienst hebben bekomen.

Als die ambtenaers, aen deze gedurige korveen overgegeven, zich behoorlyk konden voeden; als zy vleesch en bier konden aenkoopen — maer neen! zy zyn als 't ware op 't regiem van water en brood; meer geeft het gouvernement hun niet.... en wee hun! als men hun iets kan verwyten! Men slaet ze in de boete, even alsof zy duizende francs van de begrooting genoten.

DE ROOVERSNEST
VAN CHEVREMONT.

Tweede legende van Bisschop Notger. (*)

Op twee uren afstand van Luik, ziet men, ten zuid-oosten, eenen puntigen en byna van alle zyden onbestygbaren berg, eertyds slechts bewoond door eenige arme geitenherders die er hunne kudden weidden. Van onheugelyken tyd droeg deze berg den naem van Chevremont of Geitenberg.

Toen, onder de onmagtige opvolgers van Karel-den-Grooten, de leenroerige ontbinding plaets had, toen elke kapitein of leenheer, het gezag der prinsen weigerde te herkennen en zich onafhankelyk zocht te maken, toen de invallen der Normandiers elke plaets dwongen van zich te verdedigen en elk kasteel eenen storm deden onderstaen, toen werden overal forteressen gebouwd. Degene die den aenval het best weerstonden, gaven het meest hoogmoed aen hunne meesters. Eene menigte kleine leenheeren eigenden zich de onbepaelde magt toe.

Een afstammeling van Clovis, die zich van den berg van Chevremont meester gemaekt had, bouwde op het toppunt een versterkt kasteel en omringelde deszelfs voet met eenen zwaren muer over denwelken zyne schildwachten te paerd wandelden. Hy verklaerde zich ontslagen van allen pligt jegens de opperheeren van de stam van Karel-den-Grooten die zich, zeide hy, de regten der zyne toegeeigend hadden. Men belegerde te vergeefs Chevremont; hy bleef er onafhankelyk.

Immon, zyn kleinzoon of ten minste zyn opvolger, was opperheer van Chevremont, in 972, onder de regering van Notger. De Prins-Bisschop, die voor het lydelyk zyner staten van het Keizerryk afging, zag zich met ongeduld de hulde van den heer van Chevremont weigeren; hy leed nog meer van de baldadigheden die Immon op zyn volk deed drukken.

Meermaels had hy Immon gedaegd van hem voor opperheer te herkennen en hem de pligten en eerbiedige hulde des vassaels te bewyzen. Immon had zich zelfs niet gewaerdigd hem te antwoorden. Hy die, zoo als hy het in zynen hoogmoed verklaerde, van de eerste koningen der Franken afstamde, achtte zich ver boven Notger, die, uit Zwaben gekomen, slechts uit de stam van Karel-den Grooten geboren was. Verre dus van Notger voor opperheer te herkennen scheen hy in den Prins slechts eenen vyand te vinden, en daer hy niet genoeg volk had om tegen hem eenen geregelden oorlog te voeren, vervolgde hy hem door onophoudelyke schermutselingen en plunderingen der vrybuiters die het geheel land verontrusteden. Gelyk meestal de leenheeren, sedert de invallen der Normandiers, deed Immon het grootste paert zyner fortuin in strooperyen bestaen. Langen tyd had hy zich verstaen met Hendrik van Marlagne. Maer sedert dat Notger Hendrik en zyne geheele bende had doen ophangen, had Immon geenen enkelen vriend meer; in de heeren der naburige sterktens vond hy slechts mededingers die, zoo als hy, de reizigers afzetteden en de huizen waer zy inbraken uitplunderden. Maer deze, minder behendig dan hy en minder verzekerd van schuilplaetsen, lieten zich dikwyler verslaen. Van tyd tot tyd onderwierp Notger er eenige, en het getal der roovers verminderde gevoelig in het land (*).

Immon was er niet over misnoegd; zyne jagt, zoo als hy zeide, werd des te overvloediger.

In zynen uitgestrekten roversnest had hy vier honderd sterke en dappere mannen welke niets had kunnen verleiden; en een leger van dertig duizend man zou hem niet uit de torens van Chevremont hebben doen verhuizen. De sterkte was altyd voor een jaer van levensmiddelen voorzien, en op eene ongeloofelyke diepte had Immon eenen onuitdroogbaren put, waterpas met de naburige rivier, doen delven. Hy kon dus ongestoord Notger trotseeren.

Doch de Prins-Bisschop deed hem zoo vleyende voorstellen, hy beloofde hem zoo vele landen en zoo groote voordeelen zoo hy aen zyn roovers-leven wilde verzaken en eene enkele hulde doen niet aen den Prins maer aen de kerk van Luik, hy bood hem zoo liefelyk de edele bediening van verdediger van St.-Lambertus aen, hy beloofde met zoo veel

(*) Eigendom van den *Postryder*.

(*) Zie hier een trek dien wy nogmaels aen de schoone *Geschiedenis van Luik* van M. de Gerlache ontleenen: « Radus des Pres, ryk en magtig man, bezat, legt men, een versterkt huis, op eene hoogte (te Luik zelfs) tusschen de kerken van St.-Pieter en van St.-Martinus gelegen. Van dat bomestende hy de gansche stad. Notger niet wetende hoe zich van deze dreigende onderwerping te ontslaen, besloot eene reis in Duitschland te doen, en verzocht Radus van hem te vergezellen. Alvoorens te vertrekken, had hy bevelen aen zynen neef gegeven om zyne inzigten ten uitvoer te brengen. Getrouw aen de onderrigtingen des Bisschops, begon deze in haest het kasteel van Radus af te breken en deed op deszelfs plaets de fondementen van de kerk des H. Kruis leggen. Toen de Bisschop de zaken ver genoeg gevorderd achtte, kwam hy met Radus van Duitschland terug. Radus, in Luik aengekomen, zocht te vergeefs zyn kasteel; hy had goed kyken, in plaets van een kasteel vond hy slechts eene kerk; hy betuigde hierover zyne verwondering aen zynen reisgenoot, die hem eindelyk aldus antwoorde: — Myn goede Radus, groote politieke beweegredenen hebben my gedwongen alzoo te handelen: doch ik ben zoo ver van u kwaed te wenschen, dat ik u onbegenblikkelyk eigendommen van grooter waerde dan uw kasteel gaa schenken.... De zaek was gedaen, en Radus moest zich wel met de uitlegging en de vergoeding tevredigen. Zoo is het verhael van Tuen en P. Bouille volgens Jan d'Outre-Meuse. Anselmus, tydgenoot en vervolgens geloofwaerdige geschiedschryver, zegt slechts dat een heer, wiens inzigten verdacht waren, aen Notger den grond tusschen de kerken van St.-Pieter en St.-Martinus vroeg om er een huis te bouwen, en dat de Bisschop aen den grooten Prevost van St.-Lambertus bevoel van dadelyk deze plaets in bezit te nemen en er eene kerk te bouwen.»